

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
TOREK
21. MAR.
1989

Letnik XLIV.
Štev. 22 (2445)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
1000 din

P. b. b.

ZSO: Odgovor na premik v desno – narodnostni program za vse Slovence

„Socialistični in ljudski stranki se popušča-
nje nemškonalnim silam ni obrestova-
lo“, je bila ena glavnih ugotovitev četrtkove
razširjene seje Zveze slovenskih organizacij,
na kateri so sodelovali tudi predstavniki
vključenih organizacij (slika). Razpravljali so
o minulih deželnozborskih volitvah in posledicah
za slovensko narodno skupnost. Prav
tako pa je bilo rečeno, da
ZSO ob volitvah ne more
biti ob strani in da mora iz
narodnostnega vidika
jasno zavzeti stališče.
Vendar to ne pomeni
spremembo nadstrankar-
ske osnove Zveze sloven-
skih organizacij. Njeni
člani se bodo morali,
kljub različnim pogledom
na razna družbena vpra-
šanja, še bolj potruditi
za stvarno politično de-
bato.

Obširno poročilo
na 2. strani.

Nova vlada v Jugoslaviji!

SFR Jugoslavija ima
spet svojo vlado. 64-
letni novi predsednik
ZIS Ante Marković je
pretekli četrtek v Beo-
gradu predstavil novo,
številčno manjšo vlado.
Naslednik Branka Mi-
kulića, ki je konec
decembra '88 odstopil,
je poudaril, da ni izhoda
iz krize „brez krepitve
politične demokracije in
ustvarjanja sodobne
socialistične družbe“.

Zasleduje državna policija Gstettnerja že na univerzi?

Glavni odbor visokošolske
zveze na celovski univerzi je
pretekli teden seznanil
koroško in avstrijsko javnost,
da se dejavnost državne poli-
cije na celovski univerzi v
zadnjem času krepi. Kot kon-
kretni primer je v posebni
resoluciji, v kateri glavni
odbor visokošolske zveze
izraža svoje začudenje nad
zadržanjem državne policije,
navedeno, da je hotel kljub
protestu biti na prireditvi, ki
so jo organizirali študenti in

študentke prof. dr. Petra
Gstettnerja, prisoten tudi
državni policist.

Glavni odbor visokošolske
zveze v resoluciji izraža sum,
da univerzitetnega profesorja
dr. Gstettnerja zdaj opazu-
jejo že „tudi na univerzi“ in
da je sledenje državne policije
treba povezati z njegovim
angažmajem v prid slovenski
narodnostni skupnosti na
Koroškem in z njegovim
vztrajnim odklonilnim stališ-
čem do koroškega hajmat-

diensta.

„Na univerzi nočemo vzdu-
šja zasledovanja, nočemo
strahu, ki izhaja iz pričakova-
nja, da bodo nekdanji zlorabili
kritične izjave, ki jih je človek
izrekel, in nočemo vzdušja, v
katerem se mora človek pazi-
ti, kaj izreče, je dobesedno
rečeno v resoluciji glavnega
odbora visokošolske zveze na
celovski univerzi.

Člani glavnega odbora na
koncu resolucije izrecno pou-
darjajo svojo solidarnost z

univerzitetnim profesorjem
dr. Petrom Gstettnerjem in
drugimi člani univerze, ki jih
državna policija eventualno
tudi zasleduje. Rektorja dr.
Hödl pa pozivajo, da zav-
zame stališče v tej zadevi. Isto
naj stori tudi odbor visokošol-
skih učiteljc in učiteljev.
Solidarnostno pismo prof.
Gstettnerju je medtem
poslala tudi Zveza sloven-
skih organizacij, ki je rav-
nanje policije ostro zavrni-
la.

Sodni proces proti trem aktivistom

V četrtek, 23. marca
ob 9. uri bo na deželnem
sodišču sodna obrav-
nava proti Lotte Wein-
berger, Gretl Hribnik
in Mirku Messnerju, ki
so menda kot glavni
organizatorji protestne
prireditve „Nemškoko-
roška inkvizicija“ sku-
nili deželno himno s
tem, da so ji vstavili
nacistične pesmi in
govore. Obtožene bo
zdaj vendarle branil –
kot so to sami zahtevali
– dunajski odvetnik dr.
Georg Zanger.

PREBERITE

- 2 V spomin Alfredu
Dallingerju
- 3 Radijski valovi
z onstran
koroške meje
- 4 Heute im
Slovenski vestnik
- 4 Občni zbor
Krščanske kulturne
zveze
- 5 Dvojezičnost in
identiteta: Drava in
SZI predstavlja
novo publikacijo
- 6 Vestnikov roman
Tribuna bralcev
- 7 Gospodarski
položaj Avstrije
- 8 Jubilej
zahomškega
športnega društva

Praznik zahomških skakalcev

Le Karl Schnabl je manjkal
od nekdanje najuspešnejše
skakalne četverice iz Zahomca,
ko so v nedeljo v ljudski
šoli na Ziljski Bistrici

slavili 35-letnico Športnega
društva Zahomec (slika). Ob
številni udeležbi domačinov
in gostov iz Avstrije in tujine
je bila na nedeljski prireditvi

odprta tudi obsežna razstava
o 35-letnem edinstvenem
športnem vzponu društva.

Razstava bo na ogled do
velikonočnega ponedeljka.

Vranitzky: Svarilo na naslov ÖVP

Zvezni kancler in predsed-
nik SPÖ dr. Franz Vranitzky
je v nedeljski „Pressestunde“
na avstrijski televiziji posvaril
ÖVP pred koalicijo s Haider-
jem na Koroškem. „Izvolitev
Haiderja s poporo ÖVP bi
lahko resno ogrozila veliko
koalicijo med SPÖ in ÖVP na
zvezni ravni“, je dejal Vranit-
zky in pri tem namignil na
posledice, ki bi lahko segale
celo do novih volitev.

Koroški deželni glavar dr.
Peter Ambrozy pa je v nedelj-
skem radijskem govoru dejal,
da izvolitev novega deželnega
glavarja ni tako nujna, saj
koroška ustava določa, da do
izvolitve ostane v funkciji
prejšnji deželni glavar.
Ambrozy je s to izjavo indi-
rektno napovedal, da SPÖ
razmišlja o bojkotu in s tem
preprečitvi izvolitve Haider-
ja.

Pred nekaj dnevi se je avstrijska javnost na dunajskem pokopališču poslovila od Alfreda Dallingerja, dolgoletnega socialnega ministra, predsednika sindikata privatnih nameščencev (GPA) in neutrudljivega borca za socialno in politično enakopravnost delovnih ljudi. Dallinger se je skupaj z enajstimi drugimi osebami smrtno ponesrečil z letalom nad Bodenskim jezerom.

Alfred Dallinger †

Velika izguba

IGOR SCHELLANDER

Z nenadno smrtjo Alfreda Dallingerja je Avstrija izgubila enega svojih najbolj profiliranih socialističnih politikov in sindikalistov. Bivši kancler Kreisky ga je med drugim opredelil kot najbolj sposobnega predstavnika socialistične stranke, ki bi lahko bil postal vodja stranke in s tem resna alternativa napram bankirju Vranitzkemu. Konservativna opozicija v preteklih letih ni izpustila priložnosti, da je z nešteti napadi Dallingerja ožigosala kot nerealističnega socialnega utopista. In vendar je dosedanja socialni minister ne nazadnje s svojimi lastnimi delovnimi uspehi dokazal, da načelni boj delovnih ljudi za pravičnejše socialne in politične razmere ni nikakršna utopija.

Dallinger se je rodil leta 1926 na Dunaju ter se odločil za poklic drogist. Že od svojih mladih let dalje je bil aktiven v sindikalnem gibanju. Leta 1948 je postal mladinski sekretar sindikata nameščencev v privatnem gospodarstvu, l. 1955 je zamenjal sekretarja GPA v sekciji zavarovalnic, leta 1966 pa je bil potrjen za namestnika poslovođe in za centralnega sekretarja sindikalne organizacije GPA. 1974. leta je postal predsednik te organizacije, 1975. tudi podpredsednik Zveze sindikatov Avstrije (ÖGB). Od 1980. leta naprej, ko ga je takratni kancler Kreisky poklical v svojo vlado, je bil Alfred Dallinger zvezni minister za delo in socialne zadeve.

„Na začetku sindikalnega gibanja je bila solidarnost. V časih visoke konjunktore je zgubila na veljavi. Vendar delovni ljudje ravno zdaj spet čutijo potrebo po skupnem solidarnem zadržanju. Solidarnosti ni mogoče ukazati, treba jo je živeti in doživeti. Skupaj smo močni, in naša solidarnost nam daje silo, ki jo potrebujemo za realizacijo naših daleč v prihodnost usmerjenih perspektiv. Solidarnost bo v bodoče bolj kot kdajkoli prej izhodišče in osnova za uresničitev in premostitev naših programov in nalog.“

Kot vedno, bodo velik del naših načrtov imenovali iluzije, vizije ali utopije. To bomo rade volje sprejeli nase, kajti že vedno so bile včerajšnje utopije današnja realnost, in mi, dragi prijatelji, mi smo realisti.

Alfred Dallinger

zadeve. V tej funkciji se je v prvi vrsti zavzemal za uresničitev 35-urnega delovnega tedna, večjo enakopravnost žena v delovnem svetu ter za uresničitev številnih drugih zahtev sindikatov. Njegovo delovno obdobje so spremljali gospodarska kriza, naraščanje brezposelnosti in navsezadnje nastop velike vladne koalicije med SPÖ in ÖVP. Privatnemu gospodarstvu in meščanski stranki se je postavljala po robu kot zagovornik socialne državne politike na delovnem trgu; politične razmere in varčevalna politika države pa so tudi njega prisilile v neizogibne, a vendar premišljene kompromise. V socialistični stranki in zlasti pri mladini je veljal za enega zadnjih načelnih in levičarskih politikov; nam vsem pa je tudi znan kot odkrit prijatelj avstrijskih narodnih manjšin. Napredne in demokratične sile v Avstriji njegovega nenadnega odhoda gotovo ne bodo mogle tako hitro preboleti.

Po pogrebu je zvezni kancler Vranitzky predstavil Dallingerjevega naslednika. Dr. Walter Geppert, izkušen strugar in nazadnje namestnik generalnega direktorja Osrednje zveze socialnih zavarovalnic, je od zdaj dalje novi zvezni minister za delo in socialne zadeve. Dr. Geppert, ki je poleg poklica absolviriral socialno akademijo delavske zbornice in študij prava, je bil do zdaj predvsem strokovni publiki znan po svojih številnih publikacijah o vprašanjih varstva delojemalcev, gospodarskega soodločanja, delovnega prava in bolniškega zavarovanja.

ZSO: nemškonacionalna politika se SPÖ in ÖVP ni obrestovala!

(nadaljevanje s 1. strani)

Uvodoma je predsednik Zveze slovenskih organizacij dipl. inž. Feliks Wieser razčlenil volilni rezultat in poudaril, da so se koroški Slovenci tudi pri teh volitvah odločali predvsem na osnovi socialnih in šele v drugi vrsti na osnovi narodnostnih motivov. To pomeni, da so Slovenci glasovali tako za socialistično kot ljudsko stranko, Drugačno Koroško in Komunistično partijo Avstrije.

Nadalje je Feliks Wieser spomnil, da je ZSO že od 70. leta dalje svarila obe doslej največji stranki v deželi, da se jima popuščanje nemškonacionalnim silam ne bo obrestovalo. Zadnje volitve so to potrdile. Poleg tega je značilno, da je v socialno šibkih občinah južne Koroške še vedno več podpore za socialistično stranko, kot v bogatejših krajih, je dejal Wieser.

SPÖ bo morala spremeniti odnos do slovenske narodne skupnosti. Za Slovence znotraj SPÖ pa je Wieser menil, da se bodo morali bolj kri-

tično – in to javno – spoprijeti z manjšinsko politiko svoje stranke.

V nadaljnji analizi je Wieser dejal, da tudi KPA letos prvič ni imela slovenskih kandidatov, kar kaže, da bo tudi ta stranka morala še enkrat pretehtati svoj odnos do Slovencev. Za tiste Slovence, ki so se odločili za „Drugačno Koroško“ pa velja, da bodo morali s svojim delom nadaljevati. Pri tem bo borba za spremembo nedemokratičnega volilnega reda ena izmed glavnih nalog. Če bi stranke pred leti ne uvedle takšnih ovir za vstop malih strank in volilnih grupacij v deželni zbor, bi imela SPÖ sedaj več izbire pri odločitvi za deželnega glavarja.

V razgibani politični debati so odborniki med drugim ugotovili, da je volilni premik v desno še nadalje poslabšal pogoje za vse demokratične in antifasistične sile v deželi. Slovenska narodna skupnost pa sedaj bolj kot kdaj prej potrebuje neke vrste skupen operativni koledar, ki bo omogočal sodelovanje vseh

narodno zavednih Slovencev, neglede na vsetovnonazorske razlike. Odborniki so odločno zavrnilo polglasna podtikanja, češ da je nastop „Druge Koroške“ vzrok za izgubo absolutne večine socialistov, kajti na južnem Koroškem socialisti gotovo niso imeli najslabših rezultatov!

Izrečeni so bili tudi dvomi, ali je kandidatura Drugačne Koroške koristila utrjevanju enotnosti narodne skupnosti, saj je tudi po volitvah opaziti močno razhajanje v ocenah volilnega izida.

V zvezi s polemikami v pismih bralcev pred volitvami pa je bila kritika in razprava usmerjena v to, da je treba odnos do narodnopolitične organizacije spraviti na koreknejše osnove.

Ne nazadnje pa je bilo ugotovljeno, da je tudi znotraj naprednih in alternativnih sil popuščanje pred nemškonacionalnim tendencam mogoče zaustaviti le z ofenzivnim nastopom za enakopravnost obeh narodnih skupnosti v deželi.

Temeljito analizo volitev sta podala predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser in tajnik dr. Marjan Sturm, sejo pa je vodil predsednik NO ZSO Lipej Kolenik (desno).

KOMENTAR

IVANA LUKANA

Odprtost Slovenskega vestnika pri poročanju, skratka politični pluralizem v časo-

Koroške, SPÖ in KPÖ koroške Slovence zmedli in jim otežili odločitev, katero stranko oz. listo naj bi 12. marca 1989 zares volili...

Ob taki argumentaciji, ki jo iz tedna v teden še nadalje razširja glasilo NSKS z

kot smo to že doživeli – glasno zahtevajo politični pluralizem na vseh področjih v t. im. vzhodnih državah, na Koroškem pa hočejo, med Slovenci, obdržati monopolno pozicijo, ki pa jim že zdavnaj uhaja iz rok.

POT ODPRTOSTI IN PLURALIZMA

pisu, kakšnemu ste lahko sledili posebej pred deželno-zbojskimi volitvami s predstavitev strank in tudi s (seveda plačanimi) oglasi, je med določenimi krogi znotraj slovenske narodnostne skupnosti naletel na kritične pripombe in celo na načrtne akcije proti našemu listu.

Nastal je vtis, da koroški Slovenci politični pluralizem odklanjajo, da ga hočejo celo zatreti. Tako smo na primer v glasilu NSKS, ki se je postavilo na čelo akcije, brali, da so oglaševali Drugačne

pismi bralcev in s članki, ki nimajo nič opraviti z novinarsko kulturo, se v uredništvu sprašujemo, ali Slovenci res nismo zreli za politične ocene, za pluralizem v politiki in za določen medijski nivo.

Prepričani smo, da ni tako. Tu gre očitno za manjšino, ki sicer glasno nastopa, ki pa k sreči nima več tistega zaledja, da bi še lahko bistveno vplivala na mnenje slovenske narodnostne skupnosti. Gre namreč za skrajne konservativce, ki –

Slovenski vestnik bo kljub napadom, kakršne pričakujemo tudi v bodoče, nadaljeval svojo pot odprtosti in pluralizma v poročanju, saj smo list, ki ga berejo vsi Slovenci in ne samo majhen del narodnostne skupnosti, kot se to napoveduje za glasilo NSKS. Velika večina koroških Slovencev je namreč dovolj zrela, da zna pravilno ocenjevati načrtne akcije skupin in nezrelih ljudi, ki hočejo na ta način ustaviti uspešno pot Slovenskega vestnika.

KOMENTAR

dr. FRANCIJA
ZWITTRA

ŠTR-BUNK

Salman Rushdiejeve „Hudičeve stih“ prav tako malo poznam kot muslimansko sveto pismo koran. Domnevam pa, da so prav tako dolgočasni kakor Scargeesijev film „Zadnja preizkušnja Kristusa“ ter da je koran prav taka literarna umetnost kakor biblija – na eni strani torej islamska, na drugi judovsko-krščanska tradicija.

Indijsko-britanskemu pisatelju Rushdieju je šiitski ajatolah Komeini izrekel smrtno sodbu: „v pekel z njim“, je dobesedno dejal, in Rushdie verjetno res ne bo ušel fanatičnim biričem.

Katoliško krščanstvo je že nekako bolj civilizirano: pred nekaj stoletji so še gorele grmade (Hus, Kopernik), pred nekaj desetletji so gorele knjige (Cankarjeva „Erotika“) in še lani je gorel kino v Parizu, ki je predvajal Scargeesijevo blasfemijo: en gledalec je umrl zaradi šoka ob srčni kapi.

Tako tudi ne čudi, da je Vatikan v zadevi Rushdieja istega mnenja s Teheranom: fundamentalizem se trenutno krepi v obeh religijah, tako v islamu kot v krščanstvu. Allah ali Jahve: njuni samozvani nasledniki na zemlji si lastijo pravosodje, ki bi pravzaprav moralo obveljati šele v novemu svetu. Papeževa prepoved Scargeesijevega filma je že zahtevala človeško žrtev, bati se je, da bodo muslimani skrunitev svoje vere kaznovali na podoben način.

Hudič je povsod: v Scargeesijevem filmu preizkuša Kristusa, Rushdieja pa je navdahnili z „Hudičevimi stih“. Kdo le bi se ga lotil?

Krjavelj se ga je. Hudič pa je hudič, je vedel povedati, saj ga je sam videl. In na dva kosa ga je presekali in povedal je tudi, zakaj to ve: prvič je namreč naredilo štr-bunk, drugič pa štrrr-bunnk – in tako je vedel, da je hudiča presekali, koga sicer!

Krjavlja, ljudje božji, potrebujemo, ne teheranskih ajatolov in ne rimskih papežev, Krjavlja, ki preseka hudiča in pusti ljudi pri miru!

IGOR SCHELLANDER

Veliko razburjenje na eni in morda še več začudenja na drugi strani: na Koroškem smo od 6. do 13. marca lahko poslušali izreden program spontano ustanovljene radijske postaje UFO – Drugačni radio za Koroško. Razburjeni so bili seveda večno zakrknjeni nazadnjaški in nemškonalni in konservativni krogi. Kajpada zato, ker je bil program nove postaje jasno opredeljen proti vsem njim, ki zatirajo vsak protest in demokratičen glas preko svojih koroških medijev. Začuden pa so bili morda Slovenci, ki so lahko prvič poslušali poldnevni dvojezični radijski program.

Studio v domačni kuhinji: Drugačni radio za Koroško, razprava v živo o dvojezičnosti in identiteti.

Drugačni radio – dvojezičen glas z onstran koroške meje!

Ste bili že kdaj v radijskem studiu ORF v Celovcu? Ogromna hiša, ogromna tehnika, veliko število redakcijskih in tehničnih uslužbenec. Vse teče na sekundo točno, vse mora biti gladko. Prvi pogoj za delovanje radijske postaje, tako misli neobogljivi opazovalec, sta komplicirana tehnika in dobra finančna osnova.

Da temu ni vedno tako, so pokazali iniciatorji nenavadnega radijskega oddajnika Radio Ufo – Drugačni radio za Koroško. V tednu pred volitvami so se oglašali preko petmetrskega pretvornika na Zahomski planini iz italijanskega državnega teritorija. Programska moderacija je bila načelno dvojezična, včasih celo trojezična. Programska težišča pa so bila brez dvoma takšna, kakršnih preko ORF-ovih radijskih kanalov ne bomo nikdar slišali: novi radio se je angažirano zavzel za živo razpravo o regionalnih, socialnih, narod-

nih in drugih problemih; jasno je bilo tudi rečeno, da so iniciatorji pripravili dati svobodne radijske valove na voljo vsem tistim naprednim in kritičnim silam, ki v naši deželi ponavadi nikjer nimajo svojega medijskega foruma; med drugim se je preko novega oddajnika oglašala tudi Lista za drugačno Koroško.

Obisk v improviziranem studiu oddajnika je bil vsekakor nepozabno doživetje. Studio je bil nastanjen v nekem privatnem apartmaju v vasi blizu Trbiža. V kuhinji je bilo polno ljudi, na mizi mikrofoni, za mizo na domači klopi – prav taki, kakršno ima skoraj vsak v svoji kuhinji – sedi diskusijski krožek. Oddaja v živo. Kaotično, improvizirano. Razprava teče o dvojezičnosti, šoli, kulturi in identiteti na Koroškem. Med udeleženci nekaj obrazov, ki jih poznam že z mnogih prireditev na to temo. Le da tokrat njihovi

razpravi lahko sledi nekaj tisoč poslušalcev. Diskusija v živo je bila stalna programska točka novega radia, ki ga je bilo mogoče sprejemati vse do Brež, Labotske doline in Pliberka.

Neprofesionalen, a zato tem bolj pristen in angažiran pristop sodelavcev novega oddajnika do kreacije programa in programske moderacije je bil zelo simpatičen. Hote ali nehoti je prišlo do sproščenega vzdušja, ki so mu lahko sledili tudi poslušalci za domačimi sprejemniki. Iniciativa za kratkotrajno ustanovitev in delovanje alternativnega in svobodnega oddajnika se je konkretno rodila verjetno šele 18. februarja na Dunaju, ko so se na posebnem simpoziju srečali predstavniki svobodnih radijskih postaj iz vrste evropskih držav. In teh ni tako malo – to dokazuje dejstvo, da šteje njihova mednarodna strešna organizacija FERL (Evropska federacija svobodnih

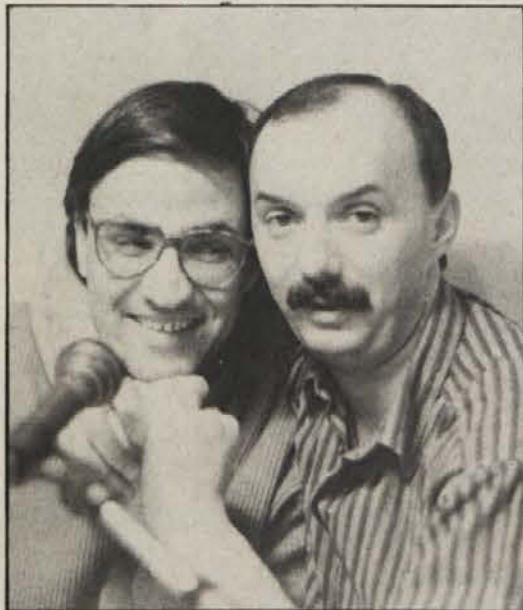
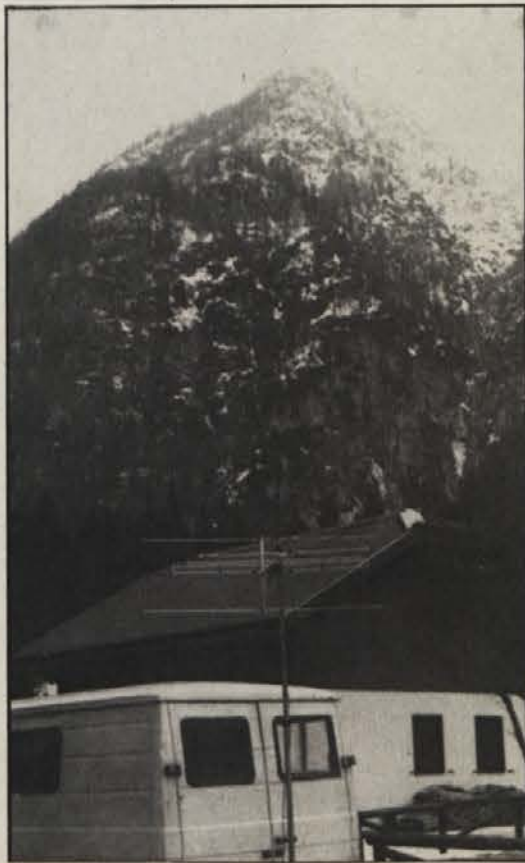
radijskih postaj) nad 40 članov. Avstrija je ena izmed zadnjih evropskih držav, v katerih ustanovitev neodvisnih radijskih postaj (še) ni dovoljena. Na Dunaju je prišlo do dogovora o tesnejšem sodelovanju med predstavniki južnotirolskega alternativnega oddajnika Radio Tandem, ljubljanskega Radio Študent in interesi za svobodni radio na Koroškem. Enotedensko delovanje novega oddajnika pri Trbižu iniciatorji smatrajo za poskusni projekt.

Pri realizaciji infrastrukture in nastajanju oddaj so nekoliko pomagali tudi prijatelji drugih svobodnih evropskih postaj. Posnetke koroških oddaj bodo verjetno prevzeli in predstavili prijateljski oddajniki širom Evrope. Drugačni radio za Koroško bo še naprej odmeval v svobodni eter. Na Koroškem ga bo mogoče slišati spet vsako nedeljo popoldne. Takšni so trenutni načrti ustvarjalcev.

Slovenščina pred uradi

Izobraževalna delavnica za dvojezično komunikacijo KOKO je izdala novo publikacijo, brošuro Franca Merkača „Slovenščina kot uradni jezik“, ki se ukvarja z možnostmi uporabe slovenščine pri uradih. Avtor sam sicer knjižico označuje le kot prvi poskus hitrega sistematičnega pregleda za prebivalce južne Koroške, pri katerih uradih in ustanovah lahko uporabljajo slovenščino kot uradni jezik, toda knjižica vsekakor služi tudi kot dobra spodbuda, da bi se tudi Slovenci v večji meri posluževali možnosti uporabe materinščine pred uradi in ustanovami.

Publikacijo dr. Franca Merkača dobite v slovenskih knjigarnah po ceni 125 šilinov.

Tako so nastajale oddaje: Studio je bil nastanjen v stanovanjski hiši; majhna antena je posredovala signal petmetrskemu pretvorniku, ki je stal na Zahomski planini pet metrov za avstrijsko mejo. Energijo je proizvajal dizelski agregat, dva sodelavca pa sta – nastanjena v mrazu starega vojaškega bunkerja iz prve svetovne vojne – stražila in oskrbovala napravo.

HEUTE
IMSLOVENSKI
VESTNIKDie Seite
für unsere
deutschsprachigen
Leser/innen**Hauptausschuß der Hochschülerschaft verwehrt sich gegen Staatspolizei-Aktivitäten an UBW**

Der Hauptausschuß der Hochschülerschaft an der Universität für Bildungswissenschaften Klagenfurt/Celovec gibt in einer Resolution seinem Befremden darüber Ausdruck, „daß Aktivitäten der Staatspolizei an der hiesigen Universität – in letzter Zeit offenbar verstärkt – zu verzeichnen sind“. Konkret wird vom Hauptausschuß der Hochschülerschaft angeführt, daß bei einer Veranstaltung, die Studierende von einer Lehrveranstaltung des Univ.-Prof. Dr. Peter Gstettner ausgehend organisiert hatten, ein Staatspolizist beiwohnen wollte.

Vom Hauptausschuß der Hochschülerschaft wird in der Resolution der Verdacht geäußert, „daß Univ.-Prof. Dr. Gstettner – und dies auch an der UBW – observiert wird“. Ferner wird ausgeführt, „daß die Überwachung offensichtlich im Zusammenhang mit dem Engagement Dr. Gstettners für die slowenische Volksgruppe, und vermutlich auch im Zusammen-

hang mit seiner beharrlichen Haltung gegenüber dem Kärntner Heimatdienst steht“.

„Wir verurteilen die Aktivitäten der Staatspolizei gegen Lehrende und Studierende. In einer Zeit, wo Staatspolizei und militärische Geheimdienste sich als suspekte Organisationen erweisen (siehe Enthüllungen im Rahmen des parlamentarischen

Lucona-Untersuchungsausschusses), muß die Überwachung von Universitätsangehörigen abgelehnt werden. Wissenschaft sowie universitäre und studentische Selbstverwaltung sind im Sinne der Kultur der Auseinandersetzung, die sie entwickelt haben, nicht auf polizeiliche und obrigkeitstaatliche Eingriffe angewiesen“, heißt es in der Resolution, in der betont wird, daß das demokratische politische und wissenschaftliche Engagement von Universitätsangehörigen Angelegenheit des Diskurses und öffentlicher Auseinandersetzung ist.

„Wir wollen an der UBW kein Klima der Bespitzelung, keine Angst, die aus der Erwartung stammt, daß kritische Äußerungen später gegen eine/n verwendet werden könnten; – keine Atmosphäre, wo sich der Mensch hüten muß, was sie/er sagt“, heißt es in der Resolution des Hauptausschusses der Hochschülerschaften der UBW-Klagenfurt.

„In diesem Sinne verwehrt sich der Hauptausschuß der Hochschülerschaft an der UBW Klagenfurt/Celovec gegen die Überwachung des universitären Bereichs durch die Staatspolizei. Wir erklären ausdrücklich unsere Solidarität mit namentlich Peter Gstettner und mit eventuellen anderen observierten UBW-Angehörigen. Wir werden den Dienststellenausschuß der Hochschule/LehrerInnen unterstützen, und fordern den Rektor auf, ebenso Stellung zu beziehen“, wird abschließend festgestellt.

Miro Polcer neuer Obmann

Bei der Vollversammlung des Klubs slowenischer Studentinnen und Studenten in Graz wurde Miro Polcer (Foto links) zum neuen Obmann gewählt. Polcer löst damit Hanzi Wuzella als Obmann ab. Zu Obmann-Stellvertreterin wurden Silva Krivograd und Pepe Jenšac gewählt, Sekretärin ist Cilka Hudobnik.

Zentralverband: „Die deutsch-nationale Politik hat sich für SPÖ und ÖVP nicht gelohnt“

Die deutsch-nationale Politik von SPÖ und ÖVP hat sich für beide Großparteien SPÖ und ÖVP nicht ausgezahlt. Das war eine der Kernaussagen der letzten Sitzung des erweiterten Präsidiums und des Vorstandes des Zentralverbandes slowenischer Organisationen in Kärnten, in deren Mittelpunkt das Ergebnis der Landtagswahl vom 12. März stand.

Der Obmann des Zentralverbandes slowenischer Organisationen, Dipl.-Ing. Feliks Wieser, führte in seiner Wahl-Analyse ferner aus, daß die SPÖ im zweisprachigen Gebiet noch die geringsten Einbrüche zu verzeichnen hatte, die Zahl der Slowenen, die sich von der SPÖ wegen deren Zustimmung zum Trennungsmodell abgewandt haben, jedoch zugenommen habe. Das Ergebnis habe ferner gezeigt, daß die slowenische Volksgruppe in Kärnten durchaus einen politischen Faktor im Lande auch bei Wahlen darstellt. Es werde daher an den beiden Großparteien liegen, welches Gewicht sie in Zukunft einer minderheitenfreundlicheren Politik beimessen werden.

Die fast 6000 Stimmen für die Liste „Drugačna Koroš-

ka/Anderes Kärnten“ wertete Wieser als einen Achtungserfolg. Er betonte, daß diese Wahlplattform, die deutsch- und slowenischsprachige Kärntnerinnen und Kärntner vereinigt habe, durchaus eine Perspektive habe, wenn sie mit dem notwendigen Engagement weiter ihre Ziele verfolgt. Wieser ließ gleichzeitig keinen Zweifel darüber aufkommen, daß der Zentralverband auch weiterhin die überparteiliche Zentralorganisation der Kärntner Slowenen sein, und für alle Angehörigen der slowenischen Volksgruppe offen sein werde.

KÖF: Die Armut in Kärnten nimmt weiter zu

1,3 Millionen Schilling spendete im Jahre 1988 die Kärntner Bevölkerung für die Katastrophenhilfe Österreichischer Frauen (KÖF). Davon wurden 291 Kärntner Familien, die hauptsächlich durch Lebenskatastrophen in Not geraten waren, unterstützt.

Die Landesleiterin für

Kärnten, Gertrude Kofler, erklärte auf einer Pressekonferenz, daß die Armut in Kärnten nicht abnimmt, sondern sowohl die Zahl der Fälle als auch der Grad der Armut zunimmt. Von den Spitzenpolitikern der Landtagsparteien verlangt die KÖF u. a. für Eltern von behinderten Kindern die Auszahlung

der vollen Pflegebeihilfe ohne die Einberechnung der Familienbeihilfe. Von einem Personenkomitee wurde insbesondere die ÖVP als bestehende Organisation scharf kritisiert, weil sie Anliegen von Behinderten und anderen sozial Schwachen in unzureichendem Maße wahrnimmt.

Občni zbor KKZ – pregled dejavnosti, v bodoče več pozornosti negi jezika

Že ob vstopu v Tišlerjevo dvorano Slomškovega doma so delegatom in gostom delili zajeten sveženj s poročili Kršćanske kulturne zveze in njenih včlanjenih društev v zadnjih treh letih. Predsednik se v svojem poročilu ukvarja z vsebinskim delom, ki ga je ta kulturna organizacija sprejela pred tremi leti; tedaj so sklenili težišče dela posvetiti mladini. Dr. Janko Zerzer je v tej zvezi menil, da se v tem oziru pričakovanja njegove organizacije niso izpolnila v celoti, vendar bo delo z mladino v ospredju tudi v bodoče. „Zakrbljeni smo nad jezikovnim stanjem pri mlajši generaciji in ne bomo nehali pozivati starše, da otrokom v družini najprej posredujejo našo domačo govorico, če resno hočejo, da bodo postali dvojezični. Kar zamudimo v rani mladosti, tega ne more nadomestiti ne otroški vrtec ne šola“ je z veliko zaskrbljenostjo dejal Zerzer, potem pa poročal o uspehih, ki jih je KKZ dosegla v sodelovanju z drugimi organizacijami in ustanovami kot so Katoliška mladina, Dom prosvete v Tinjah in drugi izobraževalni dejavniki. Naglasil je tudi pomanjkanje informacij o našem delu v širšem avstrijskem prostoru. Sodelovanje z organizacijami in ustanovami v Sloveniji in širšem svetu je dobro. Prav tako tudi s Slovensko prosvetno zvezo, končno pa se je zahvalil vsem, ki se z velikim idealizmom vključujejo v delo KKZ in tako po svoje prispevajo k ohranitvi slo-

venske kulture na Koroškem.

Nužej Tolmajer je v tajniškem poročilu predstavil konkretne podatke o delu tajništva KKZ s krajevnimi društvi in obratno. Njegovo poročilo je stvaren pregled dela in prireditve ter vsestranskih kontaktov in predstavlja uvod k poročilom krajevnih društev in drugih skupin v okviru KKZ.

Kot je bilo pričakovati, je bil za predsednika KKZ ponovno izvoljen dr. Janko Zerzer, za tajnika je bil spet potrjen Nužej Tolmajer, njegov namestnik je Hanzi Tomažič, medtem ko je postala prva podpredsednica Micka Opetnik, drugi pa dipl. inž. Franc Kattinig. Občni zbor je za častna predsednika soglasno imenoval Lovra Kaslja in dr. Pavla Zablatica, ki sta bila dolga leta na čelu KKZ. Petkov zbor KKZ so pozdravili tudi predstavniki iz Slovenije, v imenu SPZ pa je spregovoril predsednik Tomaž Ogris, ki je ob tem naglasil potrebo po sodelovanju med obema slovenskima kulturnima organizacijama.

Okrogla miza po občnem zboru je pod naslovom „Kulturno delovanje na pragu tretjega tisočletja – vizije in načrti“ skušala napraviti korak v prihodnost. Pri tem se je spet izkazalo, da je naša bodočnost obstajala samo tedaj, če bomo znali ohraniti naš jezik. S tem je akcija mladih Slovenščina, moj jezik pridobila na aktualnosti.

Predsedstvo KKZ med poročanjem

Med gosti je bila tudi številna delegacija iz Slovenije

Emil Krištof, eden izmed organizatorjev TRIDUUMA

Emil Krištof: Intenzivirati kulturne kontakte!

Ideja o tesnem kulturnem sodelovanju v prostoru Alpe-Jadran se čedalje bolj uveljavlja in že rodi konkretne sado-ve. Res je, da je tudi na ravni uradnih forumov sosednjih dežel Koroške, Slovenije in Furlanije-Juljske-Krajine veliko pripravljenosti za tako sodelovanje in da so na voljo tudi določena sredstva za tovrstne stike, uresničevanje takih kulturnih izmenjav pa je le odvisno od društev ali ustanov, predvsem pa od posameznih oseb, ki skrbijo in so odgovorni za izvedbo takih srečanj.

Eno izmed društev, ki uresničuje to plemenito idejo, je društvo Unikum. Pred kratkim je vabilo na vrsto prireditve v menzo celovške univerze. Kot je znano, so prireditve potekale pod naslovom Triduum, uspeh pa je bil kljub nekaterim začetniškim težavam zadovoljiv. Med načrtovalci in izvajalci prireditve je bil tudi Emil Krištof. Prosili smo ga za kratko oceno oziroma, da nam pove o izkušnjah, ki so si jih nabrali ob izvedbi Triduuma.

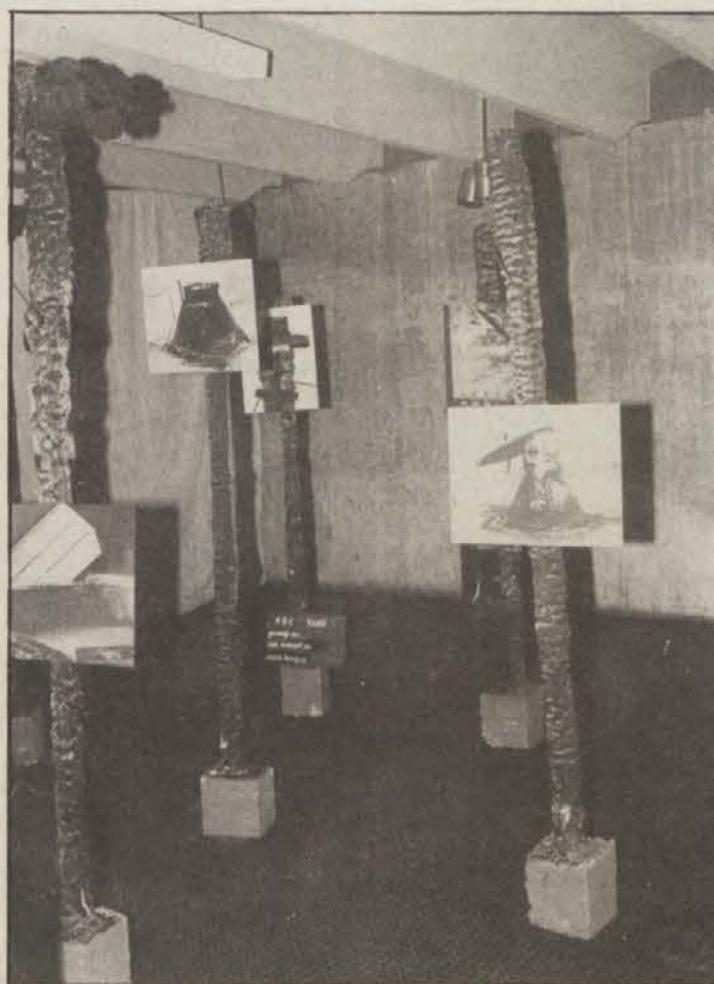
Emil je najprej menil, da je bila ideja teh večdnevni prireditve v tem, da intenzivirajo kontakte z našimi južnimi sosedmi, torej s Slovenijo in Furlanijo-Juljsko krajino (a tudi Hrvaško). Ti stiki pa nikakor ne temeljijo na visoki, uradni ravni univerze, ampak na zgolj osebnih stikih. Dejal je, da je naloga društva Unikum intenzivirati kulturne kontakte, predvsem na tistih področjih umetnosti, ki pri nas še niso tako znana, a zaradi visoke ravni zaslužijo, da jih spozna širša publika. Naglasil je tudi, da so prireditve potekale brez vključevanja univerze, da so bili v njenih prostorih le gostje, da pa s tako dejavnostjo želijo pomagati k uresničitvi projekta, namreč da bi univerza postala center, kjer bi se redno srečevale kulture treh ali več dežel. Emil je z zadovoljstvom ugotovil, da so prejeli subvencije od mesta, dežele in zveze, posebno pa je poudaril, da se

je kot mecen te prireditve širokogrudno izkazala die Kärntner Sparkasse.

Končno pa je tekla beseda o težavah, s katerimi so se srečevali organizatorji. Naš sogovornik je menil, da z obiskom nekaterih prireditve niso bili zadovoljni, pri čemer je omenil tudi pomanjkljivo vsklajevanje med prirediteljem in Založbo Wieser, ki je isti večer, ko je na Triduumu bral Drago Jančar, organizirala predstavitev knjige Fulvia Tomizze, kar po njegovem mnenju ne bi bilo potrebno. Svoje razočaranje je izrazil tudi nad tem, da med obiskovalci ni bilo veliko Slovencev, zlasti študentov in v Celovcu živečih rojakov. Kljub vsemu pa so Emil Krištof in vsi ostali akterji s Triduumom zadovoljni, kar jih še krepi pri načrtu, da

bodo s tovrstnimi prireditvami nadaljevali tudi v bodoče. Tako za prihodnjo jesen med drugim načrtujejo gostovanje alternativnega gledališča iz Ljubljane, ki se izraža predvsem s plesom. Ob koncu je Emil izjavil, da je vse, kar počnejo šele neke vrste provizorij, saj želijo doseči, da bi srečanja postala sestavni del delovanja celovške univerze in bila s tem tudi vgrajena v sistem financiranja.

To seveda želimo tudi mi, v prepričanju, da bodo plemenito idejo mladih kulturnikov v društvu Unikum podprli tudi naši bralci in vsi, ki jim vzajemno sodelovanje s sosednjimi narodi pomeni tudi korak v boju zoper nacionalizem, ki povsod, kjer se pojavlja, povzroča le slepo sovraštvo. A.K.

Razstava, ki je vzbudila veliko zanimanja

Dvojezičnost in identiteta: DRAVA in SZI na Dunaju predstavila novo publikacijo

Helga Mračnikar, angažirana urednica Založbe Drava in Avgustin Malle, direktor Slovenskega znanstvenega inštituta sta bila lahko zelo zadovoljna. Predstavitev najnovejše knjige iz vrste znanstvenih razprav inštituta, *Zweisprachigkeit und Identität*, je pretekli torek na Dunaju v tiskovnem klubu Concordia naletela na dober odmev v vrstah strokovnjakov in bila deležna velikega zanimanja s strani domačega in tujega tiska. Predstavitve se je udeležilo nad 40 novinarjev.

Dietmar Larcher, Karl-Michael Brunner, Klaus-Börge Böckmann, Mariola Egger, Georg Gombos in Marija Jurić so avtorji znanstvene študije. Večina izmed njih je sodelovala pri predstavitvi na Dunaju. V 52 intenzivnih intervjujih, ki so obsegali okoli 1600 strani materiala, so zajeli in analizirali v prvi vrsti dejavnike kolektivne zgodovinske zavesti, ki v nasprotju z uradnim zgodovinskim opisjem veliko bolj subtilno in globoko pooseblja ekonomske in socialne katastrofe, kakršnim je bila Koroška izpostavljena od srede 19. stoletja dalje. Modernizacija družbe, stopnjevanje izkoriščanje delovnega prebivalstva, spremembe starih pravnih ureditev in starih gospodarskih struktur, ki so omogočale prebivalstvu skromno premožnost, so poleg neke vrste notranje kolonizacije, gospodarskega in socialnega propadanja imele za posledico močno asimilacijo slovenskega prebivalstva na Koroškem. Ne strah pred Slovenci, temveč strah pred nekoč doživeto (socialno) negotovostjo je izhodišče za tako imenovani koroški prastrah, konstatirajo avtorji. Na narodnostno mešanem ozemlju, tako pravi njihova analiza, obstaja pet identifikacijskih tipov: narodno zavedni in kulturno ali politično aktivni Slovenec, zavedni Slovenec, kulturni omahljivec (živi in zajema zavest iz obeh kulturnih krogov), asimilirani Slovenec in radikalni asimilant.

Ob predstavitvi knjige *Zweisprachigkeit und Identität* je delo strokovnjakov iz zaledja celovške univerze

dr. Helga Mračnikar

pohvalil tudi predsednik Konference avstrijskih univerzitetnih rektorjev, graški rektor dr. Christian Brünner. Dejal je, da se avstrijske univerze s svojim raziskovalnim delom o manjšinski problematiki ter s tem v zvezi izdelanimi protikonfliktnimi strategijami odzivajo na svojo nalogo – prispevati h koristnemu razvoju družbe. Posebna „manjšinska“ komisija rektorske konference, ki je s svojim poročilom o aktualnem stanju avstrijskih manjšin razburila odgovorne politike zlasti na Koroškem, trenutno ne bo nadaljevala z manjšinskimi raziskavami, saj je bil projekt, kot je dejal Brünner, z zaključnim poročilom te komisije zaključen. Redigirano poročilo komisije pa bo predvidoma junija izšlo v knjižni obliki. Vendar znanstveno preučevanje manjšinske problematike s tem še ni zaključeno, je izpostavil predsednik rektorske konference. Podobno nekakšnemu omrežju so v zadnjem času na različnih univerzah nastale akademske skupine, ki hočejo v okviru raznih projektov še naprej preučevati ta družbeni problem.

Glede finančne kontrole rektorske konference, katero je v preteklem letu zaradi negodovanja nad kritičnim preučevanjem manjšinske tematike zahteval takratni deželni glavar Wagner, je rektor Brünner pojasnil, da rektorsko združenje razpolaga samo z 800.000 šilingi letno. „Pri taki vsoti preiskava gotovo ne bo dolgo trajala“, je dejal rektor Brünner s kislim nasmeškom.

Trubarjevi predgovori izšli v nemščini

Da bi lahko financiral svoje številne protestantske knjigotiske, je slovenski reformator Primož Trubar (1508–1586) prosil za podporo že reformirano protestantsko plemstvo in premožne dobrotnike na Nemškem. V svojih nemških predgovorih je Trubar nemške mecene informiral o svojem misijonarskem in založniškem delu na Slovenskem in

na Hrvaškem. Te predgovore je zdaj zbral in izdal v knjigi bivši superintendant evangetijske cerkve na koroškem Oskar Sakrausky. Njegova knjiga *Primus Truber – Deutsche Vorreden zum slovenischen und kroatischen Reformationswerk* je bila predstavljena pretekli teden pri Avstrijski akademiji znanosti in umetnosti na Dunaju.

SLOVENSKA
ŠTUDIJSKA
KNJIŽNICA

Mikschallee 4, telefon
(0 463) 32385 - 9020
Celovec

brezplačno izposoja
knjige in revije in ima svoje
prostore v Mladinskem
domu SŠD v Celovcu.

Knjižnica je odprta ob pon.
in torkih od 10. do 18. ure
ob sredah, četrkih in pet-
kih pa od 8. do 16. ure

Enciklopedični
priročniki

FLOYD, E

Kdo je ustvarjal zgodovino:

velika knjiga osebnosti, ki so
krojile podobo sveta in jo obli-
kujejo še danes. - [1. natis]. -
Ljubljana: Delavska enotnost,
1988. - 315 str.: barvne ilustr.

KINGSTON, J

Kaj pomenijo ljudje:

največje katastrofe in krize v
zgodovini človeštva. - [1.
ponatis]. - Lj.: Delavska enot-
nost, 1988. - 318 str.: barvne
ilustr.

LAURIE, P

**Cudoviti svet računalni-
kov:**

poljudna enciklopedija za vsa-
kogar, ki se namerava ukvarjati
z računalniki... - Lj.: Cankar-
jeva založba, 1991 str.: barvne
ilustr.

MITOLOGIJA:

ilustrirana enciklopedija.

- [Slovenska izd.]. - Lj.: Mla-
dinska knjiga, 1988. - 303 str.:
barvne ilustr.

NAYMAN, A

Kaj je svet živali:

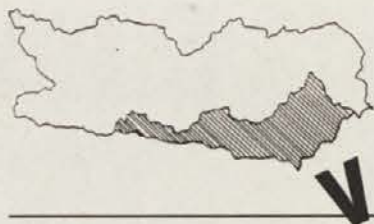
sprehod med živalstvom
našega planeta. - [1. natis]. -
Lj.: Delavska enotnost, 1988. -
318 str.: barvne ilustr.

PENNINGTON, P

Kdo je odkrival svet:

velika knjiga o osvajalcih in
raziskovalcih našega planeta.
- [1. natis]. - Lj.: Delavska
enotnost, 1987. - 319 str.: bar-
vne ilustr.

**Izposojamo tudi sloven-
ske VIDEO-KASETE!!!**

Povpraševanje po domačih ribah raste
Vzreja - možna alternativa za kmete

Vzreja rib je lahko tudi v
takih področjih, kjer do
sedaj še ni bila udomačena,
možnost za izboljšanje
dohodka kmetov. To je
prejšnji četrtek na predava-
nju v Tinjah poudaril dunaj-
ski strokovnjak dr. Stefan
Vogel. Predavanje, na kate-
rem je spregovoril tudi dr.
Jure Pohar, je organizirala
Kmetijska izobraževalna
skupnost (KIS).

Vzreja rib v Avstriji je tre-
nutno še osredotočena na
Waldviertel in Štajersko.

Lani kar 25%
nočitev več

ŽELEZNA KAPLA. -
Čeprav je zima brez snega
ljubiteljem zimskega športa
tudi v Železni Kapli prekri-
žala skoraj vsakršno aktiv-
nost, pa se je kljub temu
turizem v zadnjem letu
povečal. Celo v tej zimi je
zaznati povečanje nočitev.
Tudi zato je kapelško turi-
stično društvo na občem
zboru ugodno ocenilo razvoj
turizma v zadnjem letu in
ugotovilo, da je tudi z
mnogo lastne iniciative raz-
nih gostinskih podjetij, med
njimi v prvi vrsti hotela
Obir, mogoče pritegniti več
turistov, saj je porast noči-
tev namreč lani znašal kar 25
odstotkov.

Plesni tečaj

Že nekaj mesecev se
vsako nedeljo zvečer v dvo-
rani nad škofiško posojil-
nico vrtijo plesni pari, ki
obiskujejo sedaj že drugo
stopnjo plesnega tečaja, ki
ga prireja domače društvo,
vodi pa Gregej Kristof.

Lahko pa bi postala zani-
miva tudi v drugih področjih
Avstrije, in to predvsem, če
bi rejci brez posrednikov
ribe prodajali hotelom,
gostiščem in potrošnikom.
Dr. Vogel je poudaril, da
vzreja postaja zanimiva še
posebej zato, ker je vedno
več morij onesnaženih.
Potrošnik vedno bolj ceni
ribe iz domačih, čistih voda.

Tovrstne dejavnosti se
lahko lotijo posamezni kme-
tje ali pa v skupinah. Najprej
bi bilo treba raziskati biolo-
ške pogoje naravnih ali
umetnih ribnikov (važna je
kakovost vode, količina
kisika v njej in temperatu-
ra), slediti mora analiza
trga. Pri tem je še pomem-
bno vedeti, da je bila leta
1988 v takšne namene skle-
njena posebna podpora s
strani ministrstva za kmetij-
stvo.

TRIBUNA BRALCEV

„Raje Ambrozija kot Haiderja“

Pod tem naslovom smo
jasno izpovedali našo pod-
poro Ambroziji. Pričakovano
odmev je bil stvaren, kritičen,
pa tudi zelo žaljiv, ne samo za
nas tri Radišane, ki smo se
izrekli za Ambrozijo, marveč
za vse slovenske rojake, ki so
pripadniki in funkcionarji
socialistične stranke.

Gospodu Krivogradu, ki je
mnenja, da bi bilo bolje, če bi
se včlanili med nemčurje, bi
predlagal, da razmišlja o
tem, koliko je Slovencev, ki
aktivno sodelujejo v sociali-
stični stranki, prav tako pa
zelo aktivno delajo in so včla-
njeni v naša slovenska kul-
turna društva. Ali naj vsi ti
postanejo nemčurji???

Na očitek, da sem delal
reklamo za stranko, ki je gla-
sovala za ločitveni model, bi
pojasnil, da je za isti model
glasoval tudi glavni pred-
stavniki KEL, pa tudi velik del
zelenih poslancev. Ti dve
organizaciji pa sta bili tudi
vključeni v stranko „Dru-
gačna Koroška“. Opozarjam
pa tudi na to, da smo bili
takrat, ko smo šli na Dunaj
demonstrirati za naše pra-
vice, zelo veseli podpore

mladih socialistov pod vod-
stvom Petra Kaiserja.

Te podpore Socialistične
mladine noben dopisnik ni
omenil. Sedaj, ko so
volitve za nami in je minila
tista volilna trema, pa se
ozrimo v bodočnost, kot
zgleda, se bo treba še bolj
strnjeno zavzemati in boriti
za naše pravice.

Škoda je, da se ves ta čas,
vsa ta energija in tudi denar
ni uporabil za rešitev pere-
čega vprašanja, na primer
dvojezične ljudske šole v
Celovcu. Če hočemo pri tem
nekaj doseči, bomo potrebo-
vali tudi vse tiste naše rojake,
ki se tokrat niso mogli odlo-
čiti za novo stranko „Dru-
gačna Koroška“.

Ob zaključku mojega
pisma pa vabim vse, tudi
tiste, ki prihajajo na Radiše
ponavadi le pred volitvami,
na kulturno prireditev, ki bo
1. 4. 1989 ob 19.30 uri v kul-
turnem domu na Radišah. Po
koncertu bo priložnost za
oseben razgovor, da raz-
čistimo še odprta vprašanja.

Ludvik Ogris
Lipica 21/Radiše

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 17. 3. 1989

		dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$	12,85	13,45
za 1 angleški funt	£	22,10	23,30
za 100 franc. frankov	f	203,00	213,00
za 100 ital. lir	Lit	0,93	0,98
za 100 dinarjev	DIN	0,12	0,20
za 100 švic. frankov	sfr	809,00	829,00
za 100 holand. guldov	Hfl	615,00	631,00
za 100 nemških mark	DM	694,00	711,00

Posreduje: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec

18 26 28 36 38 42 (13)
Joker: 580432 b. j.

111 2X2 1X2 21X
Stava: 2:0, 4:0, 2:1, 0:2, b. j.

Izdajatelj in založnik: Zveza
slovenskih organizacij na
Koroškem, 9020 Celovec, Tarvi-
ser Straža 16. Uredništvo in
uprava: 9020 Celovec, Tarviser
Straža 16, tel. (0 463) 51 43 00-
30/31/32/33/34, telefax (0 463)
51 43 00-71, telex 42 20 86
ZSO. Glavni urednik: Ivan P.
Lukan; urednika: Andrej Kokot,
Andrej Mohar. Tisk: Založniška
in tiskarska družba z o. j. Drava,
Celovec. Zastopstvo za Jugo-
slavijo: ADIT-DZS, Kardeljeva
c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana.
Letna naročnina: 370 avstr.
šilingov; za Jugoslavijo 70.000
dinarjev. Oglasi: 1/1 stran
12.000 avstr. šilingov, za Jugo-
slavijo 5.000.000 dinarjev.

Ivan Dolenc
Za dolar
človečnosti

S prtljajnika sem potegnil
svoj kovček. Martin je poma-
gal Francki. Mirko nas je
potem še vse skupaj potegnil
za seboj v jedilni voz, kjer
smo se poslovili s kozarcem
whiskyja.

Potem smo se še kakšno
uro postavljali brez besed
pred okna. Nič si nismo imeli
več povedati. Vsak izmed
nas se je pogreznil vase.

In potem se je vlak na
lepem ustavil. V sivi daljavi
smo videli prve winnipeške
stavbe. Pokazale so se tako
iznenada, kot bi kdo vrzel

črnilo na belo mizo. Z njimi
vred nekaj črnega dima.

Ko se je vlak spet prema-
knil, se je mesto širilo vse
okrog nas. Nizke hiše, pove-
čini rdeče barve, nizke
strehe, široke ceste, avto-
mobili, nizke tovarne. Za
nekim zidom sem opazil tudi
nizko drevo, s katerega so
visele krpe snega.

Na železniški postaji je bilo
slovo od prekomorskih
sopotnikov lahko. Kot da se
poslavljamo samo za uro ali
dve in kot da smo se šele
danes srečali v vlaku.

„Piši mi na tisti naslov v
Kolumbiji!“

„Vso srečo!“

„Pazi nase, punca!“

In že smo korakali s svojimi
kovčki proti izhodu. Poz-
dravil nas je ledeni veter, ki
se pa zanj nismo zmenili.

Bilo je poldne, a pred
postajo na cesti ni bilo pro-
meta. Uradnika sta nas vse
strpala v nekaj taksijev, ki so
tam stali z odprtimi vrati.
Šoferji so bili zaviti v težke
krznene plašče, segali so jim
do kolena. Na glavi so imeli
krznene kučme, ki so jim
pokrivale ušesa.

Vozili se nismo daleč. Dve
ulici za železniško postajo
smo se ustavili pred veliko
sivo stavbo. Velika tabla,
pritrjena na zidu, nam je
povedala, da je to priseljen-
ski urad. Pred velikimi vrati je
stala gruča ljudi, povečini
moških, očitno priseljenci.
Vsi so imeli na sebi težke
plašče in klobuke ali kučme.

Pod šali za vratom so jim
silile ven lepe rožnate kra-
vate in mašne.

„Ko je iz Jugoslavije?“ je
nekdo zaklical iz tega kupa
ljudi.

S Francko sva se ogasila.
Pozdravilo nas je troje prija-
znih Hrvatov.

„Dobro nam došli u
Kanadi!“ je rekel eden in
nama stisnil roko.

„Vreme je več, da je došla
neka djevojka!“ je pozdravil
drugi.

Tretji se nama je samo pri-
smehljaj naproti.

Vsi trije so bili v tridesetih
letih. Nič jim ni bilo narobe,
da sta prišla samo dva Slo-
venca in noben Hrvat. Na
hitro nam je eden povedal,
da pridejo vsi trije proti
večeru po naju, ko se malo
urediva in spočijeva. Raz-
kazati nama hočejo košček
Winnipega in povprašati po
novicah iz Jugoslavije.

Bil sem jih zelo vesel.

Dobre volje sem vstopil skozi
vrata.

Visoka hiša je nekoč
morala biti hotel državne
železnice. Takšna je bila.
Uradniki so nas vodili po dol-
gih hodnikih v nadstropja,
tam pa so nam pokazali
velike dvorane, polne postelj.
Dobili smo tudi nekakšno
karto za obroke v jedilnici, za
zajtrk, kosilo in večerjo.

Uradniki so se potlej
poslovili od nas in ostali smo
sami. Začeli smo razkladati
svoje potrebščine iz kovč-
kov. V kopalnicah smo se
osvežili in si preoblekli perilo.

V jedilnici sem pri kosilu
videl, da je stavba polna
gostov. V dvorani je bilo dve-
sto, tristo ljudi, vsi mladi, in
nič kaj zgovorni. Pri mizi sem
sedel z nekim Nemcem. Štiri
tedne je že tu, mi je rekel.
Začudil sem se.

(dalje prihodnjič)

O gospodarskem položaju Avstrije

Napovedi za leto 1988 so bile dokaj zadržane in to zaradi neoptimističnih prognoz mednarodnih konjunkturalnih gibanj, umirjene gospodarske rasti v Avstriji v letu 1987, kot tudi zaradi predvidenih negativnih posledic spričo začetka sanacije državnih financ na rast gospodarstva. Gospodarska gibanja so bila mnogo boljše. Zato je tudi napoved o celotnih gibanjih za leto 1989 ugodnejša.

Dejansko je Avstrija s 3,5 procentno stopnjo realne rasti bruto domačega proizvoda doživela največjo konjunkturo v zadnjih devetih letih. K njenemu povečanju je najbolj prispeval večji izvoz, pomembno pa so tudi vplivale domača poraba, gradbene investicije in dobra turistična sezona. Povečanje proizvodnje so dosegli predvsem z obstoječim številom zaposlenih tako, da se je stopnja nezaposlenosti znižala s 5,6% v letu 1987 na 5,4% v letu 1988. Na Koroškem je bila stopnja nezaposlenosti v letu 1987 8,3%. Malo se je povečala tudi inflacija in sicer z 1,4% na 2,0% v letu 1988. Večjo stopnjo gospodarske rasti spremlja tudi povečan uvoz, kar je vzrok za večji deficit v trgovinski bilanci. V letu 1988 je bil deficit plačilne bilance okrog 1,1 mrd. ATS, kar dokazuje, da so dohodki od storitev in kapitalnih transakcij rasli počasneje kot se je povečal deficit trgovinske bilance.

S poživiljeno konjunkturo se je utrdilo tudi zaupanje prebivalstva v gospodarski napredek in zato je ob večji osebni porabi nazadovalo varčevanje prebivalstva z rekordnih 12,7% v letu 1987 na lanskih 11,7%. Številnejši so bili zahtevki za kredite s strani trgovine, obrtništva in privatnega sektorja, medtem ko je industrija investirala predvsem iz lastnih sredstev.

Po srednjeročni napovedi Inštituta za visoke študije (IHS) se bo avstrijsko gospodarstvo tudi do 1993. leta veliko ugodneje razvijalo kot so kazala dosedanja predvidevanja. Tako bo bruto domači proizvod letno rasel poprečno po 2,3 procentni stopnji in s tem predvidoma dosegel poprečno stopnjo rasti evropskih članic OECD. Računaju tudi, da bo stopnja nezaposlenosti do 1993. leta zdrknila na 4,8%, stopnja inflacije se bo povečala na poprečno 3,2% letno, stopnja rasti osebni dohodkov na 4,5%, kar pomeni realno letno zvišanje plač za 1,2%.

Osebnostna poraba se bo povečevala letno po 2,7 odstotni stopnji, tako se bo stopnja varčevanja do 1993. leta znižala predvidoma na 9,3%. Kljub predvideni dinamiki rasti domačega gospodarstva bodo bruto investicije rasle le po 2,6 procentni letni stopnji. Izvoz bo rasel po 4,4, uvoz pa po 4,0 procentni stopnji. Plačilna bilanca naj bi bila uravnotežena. Celotna napoved je sestavljena ob domnevi, da bodo tudi v bodoče izvajali zastavljeno sanacijo državnih financ.

Struktura avstrijskega go-

spodarstva se v letu 1988 ni spremenila v korist proizvodnje višje stopnje predelave, ker se je na mednarodnem trgu povečalo povpraševanje po jeklu, železu in drugih kovinah, po kemijskih proizvodih, celulozi in papirju, kar je vplivalo na boljše izkoriščanje teh kapacitet v Avstriji. Zaradi tega precej glasno opozarjajo, da Avstrija, glede na t. im. cenejšo državo, ne more niti srednjeročno ostati konkurenčna brez povečanja kvalitete njenih proizvodov.

Tudi lani se je nadaljevala precej ostra konkurenca v trgovini s prehranbenimi proizvodi, kar se je znotraj po eni strani odražalo v veliki zaščiti domače proizvodnje, medtem pa je bilo to po drugi strani opaziti v uničujoči konkurenci malih trgovin s strani velikih trgovskih mrež.

V letu 1988 so bile številne dejavnosti usmerjene v usposabljanje avstrijskega gospodarstva za približevanje oziroma vključevanje v EGS. V zvezi s tem želijo predvsem izboljšati konkurenčno sposobnost z izboljšanjem gospodarske strukture, kvalitete proizvodov, s povečanjem produktivnosti in z zmanjšanjem vpliva države na gospodarstvo (zmanjšanje administracije).

Z letom 1989 je začel veljati nov davčni sistem, ki ima tri glavne cilje: da se sistem, po svoji sestavi in funkcioniranju, približa ureditvi, kakršno pripravljajo v Evropski gospodarski skupnosti za čas po letu 1992, da poenostavi obstoječi sistem, ker je bil dosedanja kompliciran in drag, ter da vnese v gospodarstvo nove impulze, ker bi nov davčni sistem porabe lahko ugodno vplival na oživljanje gospodarskega razvoja.

V letu 1988 je na zvezni ravni začel delovati tehnološki fond, ki ima nalogo, da spodbuja razvoj novih tehnologij, že obstoječi ERP fond pa je poostiril kriterije za dodeljevanje kreditov z ugodno obrestno stopnjo (dve leti moratorija in tri leta po 4% obrestni stopnji). Sedaj dajeta oba fonda kredite le za mikroelektroniko, informatiko, biotehnologijo, gensko tehniko, za nove vrste materialov in za proizvodnjo tehnike za varstvo okolja. Podobne programe imajo tudi posamezne pokrajinske vlade, kjer obstaja poleg spodbujevalnih ukrepov tudi premija za odpiranje novih delovnih mest (npr. na Koroškem je 100.000 ATS, na Štajerskem, v krajih, kjer so odpustili veliko delavcev, je premija 200.000 ATS po delavcu).

Avstrijsko gospodarstvo se v zadnjih letih intenzivneje ukvarja s formiranjem lastnih firm v tujini. Zaradi tega, ker ni znano, kakšni bodo pogoji formiranja tujih firm v EGS po 1992. letu, posvečajo posebno pozornost ustanavljanju novih podjetij v navedenih državah. Čeprav že sedanje število avstrijskih firm v tujini ni tako majhno – v ZRN jih je 390, (od tega 259 na Bavarskem), v Franciji 80, v Belgiji 20 in v Holandiji 50 do 60 –, kljub temu ocenjujejo, da daleč zaostajajo za drugimi razvitimi deželami, ker ima npr. Finska samo v EGS 888 svojih podjetij. Zaradi tega so se odločili, da bo ERP fond dajal v bodoče ugodne kredite tudi za ustanavljanje firm v tujini, preko katerih se bo plasiralo avstrijsko blago (dve leti mirovanja in tri leta po 4% obresti). Zvezna gospodarska zbornica Avstrije pa dotira izdelavo tržnih analiz za tuja tržišča.

V začetku 1989. leta so začeli veljati tudi novi predpisi o deviznem poslovanju, ki pomenijo pomembno liberalizacijo glede na dosedanje. V avstrijskih krogih ne prikrivajo zadovoljstva, da bodo na ta način po stopnji liberalizacije v deviznem poslovanju v Evropi prehiteli Francijo in Italijo. To je zelo pomembno, ker v okviru EGS že po 1990. letu predvidevajo svoboden pretok kapitala (to ne bo veljalo za Irsko, Grčijo, Španijo in Portugalsko, ki se bodo morale vključiti v enotno tržišče kapitala z 1992. letom).

Države EFTE so z državami EGS dosegle sporazum, na osnovi katerega so se s 1. 1. 1989. leta sprostile mejne formalnosti za prehod blaga.

V Avstriji z veliko pozornostjo pripravljajo kadre za nove naloge po približevanju oziroma vključevanju v EGS. organizirale posebne posvetovalne službe, ki dajejo informacije o tržišču po letu 1992, pomagajo pri prenosu tehnologije in spodbujajo inovacije. Tudi na univerzah prilagajajo svoje dejavnosti in izobraževalne programe novim pogojem. Tako je npr. univerza v Innsbrucku pred kratkim ustanovila referat, ki pomaga študentom pri izbiri, poteku in financiranju študija v tujini.

Iz vsega tega je razvidno, da se v Avstriji temeljito pripravljajo na Evropo po letu 1992 in delajo na tem, da bi bila avstrijska podjetja v bodoče še bolj zanimiv partner tudi v drugih deželah.

Gospodarski odnosi med Jugoslavijo in Avstrijo

Celoten izvoz Avstrije je bil v obdobju od januarja do septembra 1988 nominalno za 11,5% višji od izvoza v istem obdobju v letu 1987, a uvoz je bil za 10,3% višji. Po avstrijskih statističnih podatkih se je jugoslovanski izvoz v Avstrijo povečal za 23,2%, uvoz iz Avstrije pa za 18,9%. Podatki o avstrijskem izvozu kažejo, da je Avstrija najmočnejše povezana z EGS, saj je tja izvozila kar 65 procentov vsega izvoza.

V WIFO-inštitutu so izdelali študijo o pomembnosti posameznih dežel za avstrijski izvoz. 102 deželi so razdelili na 3 grupe: industrijske dežele, vzhodnoevropske dežele in dežele v razvoju. Nato so jih razdelili po naslednjih kriterijih: po boniteti ter po tem, koliko se uvozna struktura blaga določene dežele pokriva z izvozno strukturo avstrijskega blaga. Jugoslavija je na osnovi takšne razpredelnice razporejena v grupo dežel v razvoju na 23. mesto. Na osnovi vseh kriterijev so iz vseh treh skupin izbrali 15 dežel, v katere bodo usmerili tržišče svojih dejavnosti, in v katere so v letu 1987 izvozili približno polovico avstrijskega izvoza. V tej skupini ni Jugoslavije.

Navedeno dejstvo ponovno opozarja, da je odvisno od Jugoslavije, kako zbuditi večji ekonomski interes pri avstrijskih gospodarstvenikih in pri avstrijskih oblasteh za povečanje obsega blagovne menjave in za zmanjšanje deficita. Po podatkih Narodne banke Avstrije znaša jugoslovanski deficit v plačilni bilanci z Avstrijo po letih: 1984 je znašal 2,375 mrd. ATS, leta 1985 kar 3,468 mrd., leta 1986 se je znižal na 1,077 mrd., leta 1987 pa je znašal še 1,016 milijard avstrijskih šilingov. Jugoslavija je v letu 1988 povečala izvoz in zmanjšala uvoz iz Avstrije in tako zmanjšala

V zvezi s tem so razvili široko mrežo institucij za dopolnilno izobraževanje. Zbornice so trgovinski primanjkljaj.

V letu 1988 se je nadaljeval trend padanja jugoslovanskega izvoza prehranbenih proizvodov (-26,9%), pijač in tobaka (-19,0%), nadalje pa se trend rasti jugoslovanskega uvoza, prehranbenih proizvodov iz Avstrije (+108,8%), pijač in tobaka (+97,4%). Glede na velik vpliv avstrijske države na uvoz in izvoz prehranbenih proizvodov, pijač in tobaka bi morala Jugoslavija sprožiti razgovore na državni ravni, da bi v zvezi z uvozom hrane iz Avstrije dobila dovoljenja za izvoz npr. jugoslovanskih vin ali mesnih izdelkov v Avstrijo.

Kot zelo pozitivno lahko zabeležimo visoke stopnje rasti jugoslovanskega izvoza kemičnih proizvodov (+9,2%), obdelanih proizvodov (+27,9%), strojev in aparatur (14,4%). Te skupine proizvodov znašajo od januarja do septembra 1988 v celotnem jugoslovanskem izvozu v Avstrijo 65,8%.

K zmanjšanju deficita trgovinske bilance med Avstrijo in Jugoslavijo prispevajo sejmski kompenzacijski posli. V letu 1988 je v glavnem potekala realizacija kontingenta iz leta 1987, ki je že dosegel vrednost 1,5 mrd. ATS. Kontingent za leto 1988 se slabo realizira, ker je že začel delovati devizni trg in ker so sejmski kompenzacijski posli približno za 12% dražji od poslov sklenjenih s pogodbo o dolgoročnih industrijskih kompenzacijah. Dobro je, ker je jugoslovanska ekonomska politika ustvarila pogoje, da se je gospodarstvo obrnilo k racionalnejšim oblikam zunanje-trgovinske menjave. Vendar pa, ker je Jugoslavija z reprogramiranjem dolgov le kratkoročno rešila problem zunanje likvidnosti, bi bilo škoda, če ne bi ustvarila pogojev, da bi sejmski kompenzacijski posli kot rezervna rešitev za morebitne nove težke čase glede na devizno likvidnost, ostali še nekaj časa v veljavi.

Na podlagi informacij bi se lahko uvoz iz Jugoslavije še povečal, če bi Jugoslavija imela ustrezno blago za izvoz. Izvozniki navajajo, da je največja zavora drago financiranje reprodukcije za izvoz in do neke mere pomanjkanje repromateriala.

Pri jugoslovanskem gospodarstvu pa se je vendar povečal interes za izvoz v Avstrijo. To lahko sklepamo po novih pogodbah o dolgoročni industrijski kooperaciji. Npr. že samo šestletna pogodba med Energoinvestom Sarajevo in firmo Geissler und Pehr predstavlja vrednost 6,5 mrd. ATS.

Zveza slovenskih zadrug
(Dr. R. K.)

Napoved sprememb gospodarskega gibanja v %	1988 prvotna	1988 sedanja ocena	1989
Bruto domači proizvod:			
realno	1,5	3,5	2,5
nominalno	3,4	5,2	4,8
Industrija, realno	1,0	5,5	3,5
Osebnostna poraba, realno	1,5	3,5	3,5
Investicije v opremo, realno	1,5	3,5	2,0
Gradbene investicije, realno	1,0	4,5	2,0
Izvoz blaga: realno	3,0	8,5	6,0
nominalno	5,0	10,0	7,5
Uvoz blaga: realno	2,5	7,5	5,5
nominalno	4,5	8,5	7,5
Trgovinska bilanca u mrd. ATS	-61,0	-65,8	-71,0
Plačilna bilanca u mrd. ATS	3,8	-1,1	-6,9
Cene na drobno	2,2	2,0	2,7
Stopnja nezaposlenosti v %	6,1	5,4	5,4

„V Avstriji pač ni druge vasi s tako nizkim številom prebivalstva, s športnim društvom z eno samo sekcijo, ki bi skozi dolga leta rodila ne le deželne in državne prvake, temveč tudi olimpijske zmagovalce in svetovne prvake.“ Tako v svojem predgovoru v jubilejni brošuri ŠD Zahomc piše o Zahomcu prof. Baldur Preiml, vodja skupine za šport pri zveznem ministrstvu za pouk, umetnost in šport.

V njej izpoveduje svoje misli o izrednem pomenu Zahomca in njegovih ljudi še vrsta drugih uglednih osebnosti.

Otvoritev razstave ob 35. letnici Športnega društva Zahomc je bila dobro obiskana.

35 let zahomškega športnega vzpona

Slavnostna prireditev ob 35-letnici Športnega društva Zahomc minulo nedeljo je bila pravo mednarodno srečanje športnih funkcionarjev in prijateljev, zavzetih športnikov iz Zahomca in okolice. Prišli so iz zahodnonemškega Reit im Winkel, prišli so iz Slovenije in Italije in čestitali društvu, ki je od vsega začetka – predvsem s tekmami za Ziljski pokal – iskalo stik z mednarodnim športnim dogajanjem. Bilo je slišati misel, da so Zahomčani pač od vsega začetka izvajali olimpiadno v malem na tromeji, in da ni čuda, če se ta ideja danes pojavlja v širših

dimenzijah, kajti sodelovanje preko meja je že utečeno.

Društvu so ob njegovem jubileju izrekli čestitke med drugim tudi župan Straje vasi Avgust Millionig, deželni športni sekretar Stefan Genser, zastopnik ASKÖ, gospod Gratzler, predsednik Planiškega komiteja in član izvršnega sveta SR Slovenije Andrej Marinc, predsednik smučarske zveze Slovenije Miloš Rutar, predsednik telesnokulturne zveze Slovenije Marjan Jemc, zastopnik Elana, direktor Willi Moschitz in drugi.

Številni obiskovalci so se o 35-letni zgodovini društva

lahko senanili na obširni razstavi fotografij, časopisnih člankov in dokumentov (odprta bo še do ponedeljka 27.3, vsak dan od 10. do 20. ure). Kulturni spored v obeh deželnih jezikih pa so oblikovali mešani pevski zbor Ojsternik in Drumlovi deklici na citrah in s cimbalom. Poseben recital pa je bil posvečen dolgoletnemu predsedniku društva dr. Janku Wiegeleju, ki je lansko jesen prerano umrl in zapustil skoraj nenadomestljivo vrzel.

Izvrstno in obsežno brošuro o 35-letnem delovanju Športnega društva Zahomc pa je predstavil dr. Miran

Zwitter, ki jo je tudi uredil. Na več kot 130 straneh ni predstavljena le športna zgodovina Zahomca, zajete so tudi kulturno-zgodovinske korenine tega društva, ki je znalo združevati športnike obeh narodnosti in ohranjati enakopravnost obeh deželnih jezikov. Karl Schnabl, Hans Wallner in Hans Millionig, se spominjajo športnih uspehov, opisano je življenje dr. Janka Wiegeleja in delo Franca Wiegeleja. Imena zmagovalcev na domačih in tujih skalnicah pa se berejo kot seznam vse zahomške sosesčine, ki je tesno sodelovala s svojim društvom.

Hans Wallner, trener Franc Wiegele, Hans Millionig, Sepp Gratzler (z leve stojijo), Norbert Mörtl, Christoph Müller in Franci Wiegele.

Zahomški skakalci se lahko pohvalijo z dolgo vrsto uspehov: 21 krat so bili avstrijski prvaki, 15 krat so dosegli drugo in 22 krat 3. mesto. Še boljši so seveda v koroškem merilu, osvojili so 70 koroških prvenstev, 59 drugih in 41 tretjih mest. Med mednarodnimi uspehi izstopajo: zlata in bronasta kolajna Karla Schnabla na olimpijskih igrah v Innsbrucku 1976, 3. mesto Hansa Wallnerja na smučarskih poletih v Oberstdorfu (1976), na Inter-sport-turneji je bil Schnabl 2. (1976), Wallner 6. (1981), Franci Wiegele 5. (1988), Evropski pokal sta osvojila Hans Wallner (1982) in Franci Wiegele (1983), ki je bil isto leto tudi svetovni mladinski prvak.

Brošura o razvoju društva stane 100 šil.

Nepričakovani rezultati tekem

Kdor bi stavil na tekme slovenskih moštev v namiznoteniškem prvenstvu, bi tvegala veliko, saj se dobri in slabi rezultati kar menjavajo. Tako Selanov v koroški ligi dostikrat ne gre – ali pa sploh ne morejo nastopiti, kot se je to zgodilo tudi ta vikend, ko je na tekmo koroške lige s KAC prišel le en igralec Selanov. V spodnji ligi igrata za Selane samo še dva igralca, toda legionar Mirko Matjažević je doslej še neporažen. V tem razredu odloča, ali Mirko Oraže zmaga eno ali dve igri. Od tega je odvisen tudi rezul-

tat Selanov. V petek proti Seebodnu Oraže teh pričakovanj ni znal uresničiti, a izjemoma je za Selane igral tudi Vladimir Smrtnik, ki je prispeval eno točko k remiju 5 : 5.

Pa tudi rezultate NTK Celovec je težko napovedovati. Prva ekipa je po prvih treh kolih sodila med favorite za naslov, potem pa je zapovrstjo izgubila proti ÖDK, Selam in Šentvidu. Tako je izpadla tudi iz kroga možnih prvakov, kljub temu pa se še drži v zgornjem delu lestvice. Drugo moštvo NTK

Celovec pa je vigredi začelo s serijo uspehov in tako želi izboljšati slabo bilanco po jesenskem delu prvenstva. S Tonetom Novakom so Celovčani pridobili odličnega igralca, kar tudi ostalim igralcem lajša nastope. Bilanca NTK v vigrednem delu: 5 tekem, 8 točk.

Tudi ženska ekipa iz Sel je tokrat presenetila, saj je premagala KAC s 3:2. Marti Oraže in Nada Fojkar sta zmagali po eno tekmo in v dvojici, točki za KAC pa je osvojila nekdanja igralka Sel Carmen Traunig.

ŠAHOVSKA RUBRIKA

Šahovska naloga št. 57

KUPOROSOV – JUDASIN (Kostroma 1985)

Medtem ko je beli kralj na varnem, sta beli trdnjavi zasedli odprto c linijo in

že nevarno ogrožata črnega kralja. Kako bodo v napadu na črnega kralja sodelovale tudi ostale figure, v poziciji na digramu je na potezi beli, je naloga reševalcev.

Rešitev naloge št. 56

Samo s potezo 1...Df2+! se črni reši vseh problemov in po zamenjavi dame 2.Df2: sledi presenetljiv odgovor 2...Th5+!! (ne zamenjati dame, ker so beli kmetje po tem neustavljivi) po izsiljenem 3.Lh5: je beli matiran s potezo 3...g5!